

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยายหาความสัมพันธ์ (Correlational Descriptive Research) โดยวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับเจตคติ บรรทัดฐานกลุ่มอ้างอิง และความตั้งใจในการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง เจตคติ บรรทัดฐานกลุ่มอ้างอิง กับความตั้งใจในการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ของพยาบาลวิชาชีพงานผู้ป่วยนอก และศึกษาตัวแปรที่สามารถทำนายความตั้งใจในการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ของพยาบาลวิชาชีพงานผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลในสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล โรงพยาบาลกลาง โรงพยาบาลตากสิน โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์ โรงพยาบาลหลวงพ้อ ทั่วศักดิ์ ชูตินโร อุทิศ โรงพยาบาลหนองจอก โรงพยาบาลลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โรงพยาบาลราชพิพัฒน์ และโรงพยาบาลสิรินธร สัมภาษณ์จากฝ่ายการพยาบาลของทั้ง 9 โรงพยาบาล มีจำนวนทั้งสิ้น 300 คน (ฝ่ายแผนงาน กองวิชาการ สำนักงานแพทย์, 2546)

กลุ่มตัวอย่างและการกำหนดขนาดตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานแผนกผู้ป่วยนอก ที่ทำการสุ่มจากประชากรด้วยวิธี การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2546, หน้า 11-14) โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการดังนี้

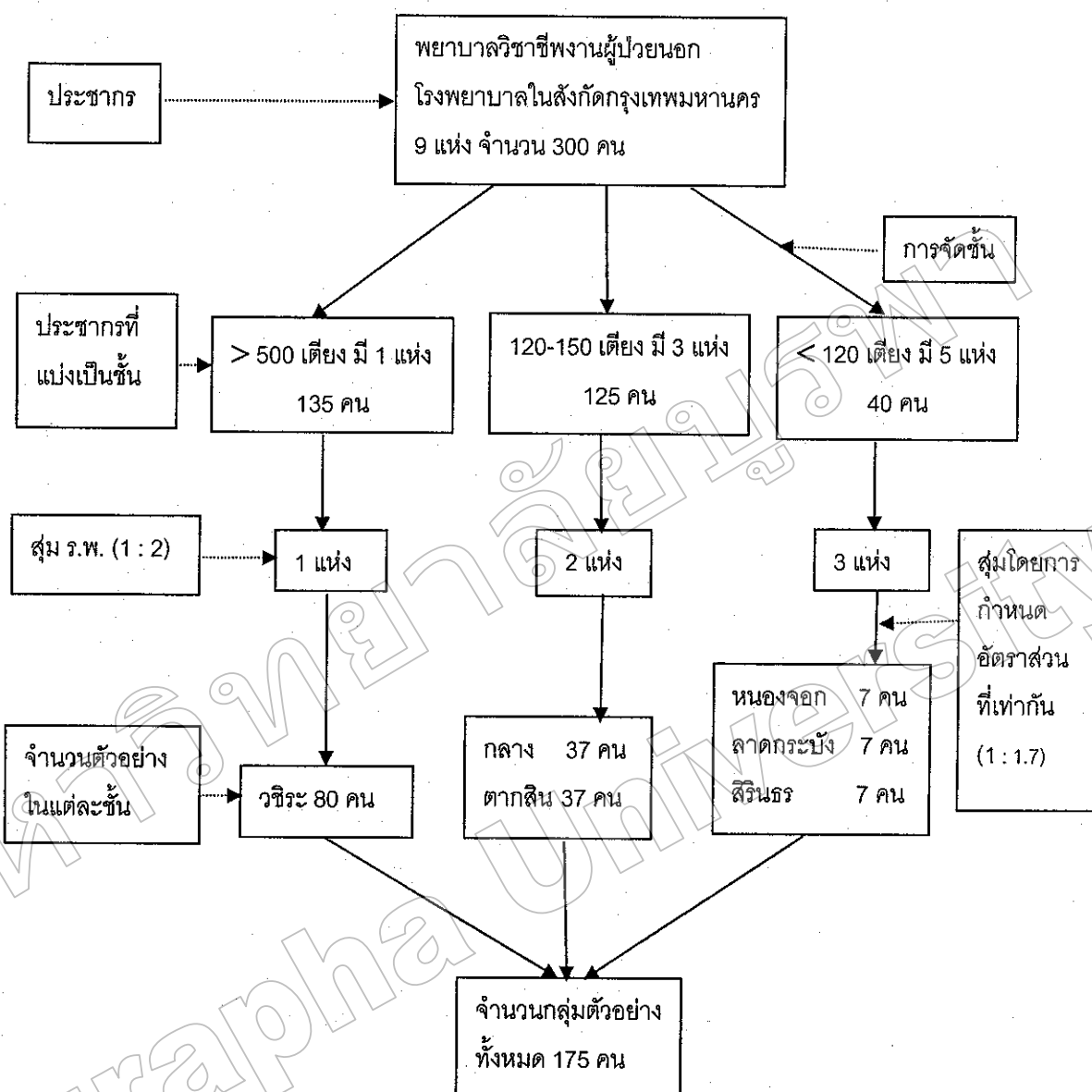
1. กำหนดขนาดตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูป เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงใน เรณู พงษ์เรืองพันธุ์, 2540, หน้า 248) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 169 คน
2. ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยคำนวณตามสัดส่วนของประชากร (Proportionate Stratified Random Sampling) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2546, หน้า 11-14) ดังนี้
 - 2.1 จัดกลุ่มโรงพยาบาลในสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามขนาดจำนวนเตียง ได้ 3 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มโรงพยาบาลขนาดมากกว่า 500 เตียง มีจำนวน 1 แห่ง กลุ่มโรงพยาบาลขนาด

120-500 เตียง มีจำนวน 3 แห่ง และกลุ่มโรงพยาบาลขนาดน้อยกว่า 120 เตียง มีจำนวน 5 แห่ง ได้ประชากรทั้งหมด 300 คน

2.2 จับฉลากเลือกตัวแทนโรงพยาบาลในแต่ละชั้น ด้วยอัตราส่วน 1 : 2 ซึ่งจะได้ตัวแทนของโรงพยาบาลขนาดมากกว่า 500 เตียง คือ วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานคร และวชิรพยาบาล ตัวแทนของโรงพยาบาลขนาด 120-500 เตียง คือ โรงพยาบาลกลาง และโรงพยาบาลตากสิน ตัวแทนของโรงพยาบาลขนาดน้อยกว่า 120 เตียง คือ โรงพยาบาลหนองจอก โรงพยาบาลลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร และโรงพยาบาลสิรินธร

2.3 คำนวณกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้น โดยกำหนดอัตราส่วนที่เท่ากัน ตามอัตราส่วนของขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้จากข้อ 1 ต่อประชากร คือ 169 คน ต่อ 300 คน ได้อัตราส่วนเป็น 1 : 1.7 โดยจะได้ขนาดตัวอย่างในแต่ละชั้นดังนี้ คือ โรงพยาบาลขนาดมากกว่า 500 เตียง มีจำนวนตัวอย่าง 80 คน โรงพยาบาลขนาด 120-500 เตียง มีจำนวนตัวอย่าง 74 คน แบ่งเป็นโรงพยาบาลแห่งละ 37 คน และโรงพยาบาลขนาดน้อยกว่า 120 เตียง มีจำนวนตัวอย่าง 21 คน แบ่งเป็นโรงพยาบาลแห่งละ 7 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่าง 175 คน ผู้วิจัยใช้จำนวนตัวอย่างทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังรายละเอียดในรูปภาพที่ 4

3. เลือกกลุ่มตัวอย่างพยาบาลวิชาชีพงานผู้ป่วยนอก จากโรงพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่ายด้วยวิธีการจับฉลากรายชื่อพยาบาลแบบไม่แทนที่ ให้ได้จำนวนพยาบาลตามที่กำหนดไว้

ภาพที่ 4 ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามรวมทั้งสิ้น 4 ชุด ประกอบด้วย

ชุดที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลในสังกัด กรุงเทพมหานคร มีจำนวน 5 ข้อ ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ โดยทำเครื่องหมายหน้าข้อความที่กำหนดให้ ประกอบด้วย อายุ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และการศึกษาหรืออบรมเรื่องการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย

ชุดที่ 2 แบบสอบถามเจตคติต่อการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามแนวคิดทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ เอจเซนและฟิชไบน์ (Ajzen & Fishbein, 1980) และศึกษาจากหนังสือแนวทางการปฏิบัติเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยสำหรับพยาบาลของ กองการพยาบาล (2541) ร่วมกับหนังสือแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยกับบทบาทพยาบาลวิชาชีพของสุกัญญา ประจุศิลป์ (2546) ลักษณะของแบบสอบถามจะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าคะแนนตั้งแต่ 1 ถึง 5 ซึ่งแบบสอบถาม เจตคติต่อการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย จำนวน 10 ข้อ และการประเมินคุณค่าของการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย จำนวน 10 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้ 4 คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้ 2 คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

การแปลผลคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับผลของการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย และคะแนนการประเมินคุณค่าของการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย แปลผลตามเกณฑ์คะแนนเฉลี่ย (ประคอง กรวรรณสุต, 2542) ดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง พยาบาลวิชาชีพมีการรับรู้เกี่ยวกับผลของการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยและประเมินคุณค่าของการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง พยาบาลวิชาชีพมีการรับรู้เกี่ยวกับผลของการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยและประเมิน

คุณค่าของการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย
อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง พยาบาลวิชาชีพมีการรับรู้เกี่ยวกับผลของการ
ปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยและประเมิน
คุณค่าของการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย
อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง พยาบาลวิชาชีพมีการรับรู้เกี่ยวกับผลของการ
ปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยและประเมิน
คุณค่าของการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย
อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง พยาบาลวิชาชีพมีการรับรู้เกี่ยวกับผลของการ
ปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยและประเมิน
คุณค่าของการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การแปลผลคะแนนของเจตคติต่อการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย จะรวมคะแนน
ทั้ง 2 ส่วน เข้าด้วยกัน แล้วแปลผลตามเกณฑ์พิสัยของคะแนนเฉลี่ย (ประคอง กรรณสูตร, 2542)
ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.68 - 5.00 หมายถึง พยาบาลวิชาชีพมีเจตคติอยู่ในทางบวกระดับ
มากต่อการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย

คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.67 หมายถึง พยาบาลวิชาชีพมีเจตคติอยู่ในทางบวกระดับ
ปานกลางต่อการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.33 หมายถึง พยาบาลวิชาชีพมีเจตคติอยู่ในทางบวกระดับ
น้อยต่อการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย

ชุดที่ 3 แบบสอบถามบรรทัดฐานกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิ
ผู้ป่วย โดยผู้วิจัยเลือกกลุ่มอ้างอิงที่มีความสำคัญต่อพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งได้จากการสำรวจของ
พัชรีย์ ประเสริฐกิจ (2541) ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อที่พยาบาลวิชาชีพมีต่อกลุ่มอิทธิพลใน
การสนับสนุนหรือคัดค้าน ด้านการปฏิบัติการพยาบาลในการรักษาสีทธิประโยชน์ผู้ป่วยของพยาบาล
วิชาชีพ งานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลศูนย์ จำนวน 80 คน ผู้วิจัยจึงนำกลุ่มอ้างอิงที่ได้จาก
การสำรวจทั้งหมดมาพิจารณาเฉพาะข้อมูลของความเชื่อเด่นชัดที่มีความถี่สูง ๆ ตามแนวคิดของ

เอจเซนและฟิชบายน์ (Ajzen & Fishbein, 1980) โดยเลือกใช้วิธีที่ 3 คือ เลือกความเชื่อที่มีความถี่สูงสุดร้อยละ 75 ของความถี่ทั้งหมด ได้กลุ่มอ้างอิงที่มีความสำคัญต่อพยาบาลวิชาชีพ 4 กลุ่ม ประกอบด้วย แพทย์ เพื่อนพยาบาล พยาบาลเทคนิคและผู้ช่วยพยาบาล และหัวหน้าหอ ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มอ้างอิงเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มหัวหน้างาน ได้แก่ หัวหน้าหอ
 2. กลุ่มผู้ร่วมงาน ได้แก่ แพทย์ เพื่อนพยาบาล พยาบาลเทคนิคและผู้ช่วยพยาบาล
- โดยผู้วิจัยได้นำกลุ่มอ้างอิงทั้ง 2 กลุ่มมาสร้างแบบสอบถามขึ้นเองตามแนวคิดทฤษฎี

การกระทำด้วยเหตุผลของ เอจเซนและฟิชบายน์ (Ajzen & Fishbein, 1980) และศึกษาจากหนังสือแนวทางการปฏิบัติเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยสำหรับพยาบาลของ กองการพยาบาล (2541) ร่วมกับหนังสือแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยกับบทบาทพยาบาลวิชาชีพของ สกัญญา ประจุศิลป์ (2546) ลักษณะของแบบสอบถามจะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าคะแนนตั้งแต่ 1 ถึง 5 ซึ่งแบบสอบถามบรรทัดฐานกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิงต่อการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย จำนวน 20 ข้อ และแรงจูงใจที่จะปฏิบัติตามความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิงต่อการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย จำนวน 20 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ควร/ต้องการ ปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
ควร/ต้องการ ปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยมาก	ให้ 4 คะแนน
ควร/ต้องการ ปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
ควร/ต้องการ ปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยน้อย	ให้ 2 คะแนน
ควร/ต้องการ ปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

การแปลผลคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของบุคคลต่าง ๆ ในกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย และคะแนนแรงจูงใจที่จะปฏิบัติตามความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิง แปลผลตามเกณฑ์คะแนนเฉลี่ย (ประคอง กรรณสูตร, 2542) ดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง พยาบาลวิชาชีพมีการรับรู้ความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิงต่อการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย และมีแรงจูงใจที่จะปฏิบัติตามความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิง อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง พยาบาลวิชาชีพมีการรับรู้ความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิงต่อการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย และมีแรงจูงใจที่จะปฏิบัติตามความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิง อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง พยาบาลวิชาชีพมีการรับรู้ความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิงต่อการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย และมีแรงจูงใจที่จะปฏิบัติตามความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิง อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง พยาบาลวิชาชีพมีการรับรู้ความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิงต่อการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย และมีแรงจูงใจที่จะปฏิบัติตามความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิง อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง พยาบาลวิชาชีพมีการรับรู้ความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิงต่อการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย และมีแรงจูงใจที่จะปฏิบัติตามความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การแปลผลคะแนนของบรรทัดฐานกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิจะรวมคะแนนทั้ง 2 ส่วน เข้าด้วยกัน แล้วแปลผลตามเกณฑ์พิสัยของคะแนนเฉลี่ย (ประคอง กรวรรณสูตร, 2542) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.68 - 5.00 หมายถึง พยาบาลวิชาชีพรับรู้ว่าคุณค่าบุคคลในกลุ่มอ้างอิงให้การสนับสนุนการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.67 หมายถึง พยาบาลวิชาชีพรับรู้ว่าคุณค่าบุคคลในกลุ่มอ้างอิงให้การสนับสนุนการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง พยาบาลวิชาชีพที่รับรู้ว่าคุณค่าในกลุ่มอ้างอิง
ให้การสนับสนุนการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิ
ผู้ป่วยอยู่ในระดับน้อย

ชุดที่ 4 แบบสอบถามความตั้งใจในการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง
ตามแนวคิดทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ เอจเซนและฟิชบายน์ (Ajzen & Fishbein, 1980) และ
ศึกษาจากหนังสือแนวทางการปฏิบัติเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยสำหรับพยาบาลของ กองการพยาบาล (2541)
ร่วมกับหนังสือแนวทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยกับบทบาทพยาบาลวิชาชีพของ สุกัญญา ประจุศิลป์
(2546) โดยมีแนวทางในการปฏิบัติที่สอดคล้องกับคำประกาศรับรองสิทธิผู้ป่วย 10 ประการ
ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามจะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าคะแนนตั้งแต่ 1 ถึง 5
ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 28 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ตั้งใจมากที่สุดในการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ให้ 5 คะแนน

ตั้งใจมากในการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ให้ 4 คะแนน

ตั้งใจปานกลางในการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ให้ 3 คะแนน

ตั้งใจน้อยในการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ให้ 2 คะแนน

ตั้งใจน้อยที่สุดในการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ให้ 1 คะแนน

การแปลผลคะแนนความตั้งใจในการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย แปลผลตาม
เกณฑ์คะแนนเฉลี่ย (ประคอง กรรณสูต, 2542) ดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง พยาบาลวิชาชีพที่มีความตั้งใจมากที่สุดในการ
ปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย

คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง พยาบาลวิชาชีพที่มีความตั้งใจมากในการ
ปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย

คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง พยาบาลวิชาชีพที่มีความตั้งใจปานกลางใน
การปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย

คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง พยาบาลวิชาชีพที่มีความตั้งใจน้อยในการ
ปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง พยาบาลวิชาชีพที่มีความตั้งใจน้อยที่สุดในการ
ปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความเที่ยงของเครื่องมือ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

ผู้วิจัยนำเครื่องมือทั้งหมดประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามเจตคติต่อการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย แบบสอบถามบรรทัดฐานกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย และแบบสอบถามความตั้งใจในการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล และเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ทั้งหมด 6 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก ก) พิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหา สำนวนภาษา และให้ข้อเสนอแนะ โดยผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่านมีความเป็นอิสระในการตรวจสอบ โดยกำหนดเกณฑ์ ความเห็นพ้องตรงกันของผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 4 ใน 6 ท่าน ซึ่งผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมข้อความตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษา แบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วถือว่ามีความตรงตามเนื้อหา

2. การหาความเที่ยง (Reliability)

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขความตรงตามเนื้อหาไปทดลองใช้ (Try out) กับพยาบาลวิชาชีพงานผู้ป่วยนอกที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงพยาบาลภูมิพล จำนวน 30 คน ตอบแบบสอบถาม นำแบบสอบถามเจตคติต่อการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย แบบสอบถามบรรทัดฐานกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย และแบบสอบถามความตั้งใจในการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย มาวิเคราะห์หาความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .93, .85 และ .93 ตามลำดับ หลังจากนั้นนำแบบสอบถามมาเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. เมื่อโครงร่างการวิจัยผ่านการอนุมัติจากการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรม

ในการทำวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการสำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุมัติเก็บข้อมูล

พร้อมทั้งส่งโครงร่างวิทยานิพนธ์และแบบสอบถามให้คณะกรรมการพิจารณาและควบคุมการวิจัยในคนของกรุงเทพมหานคร เพื่อดำเนินการพิจารณาถึงความเหมาะสมในการเข้าไปศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 31 พฤษภาคม 2548 และได้รับการอนุมัติให้เก็บข้อมูล เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2548

2. นัดหมายวันเวลาเพื่อเข้าพบหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลของโรงพยาบาลทั้ง 6 แห่ง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยและขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล โดยชี้แจงคุณสมบัติและจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้แล้ว ซึ่งผู้วิจัยส่งมอบแบบสอบถามผ่านผู้รับผิดชอบด้านวิชาการของฝ่ายการพยาบาล เพื่อขอความร่วมมือดำเนินการต่อไป

3. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งหมด 172 ฉบับ จากจำนวนแบบสอบถามที่แจกไป 175 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 15 สิงหาคม 2548 ถึงวันที่ 20 กันยายน 2548

4. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถามทุกชุด พบว่ามีความสมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้จำนวน 170 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97 ของแบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมด

การพิทักษ์สิทธิ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง โดยเสนอโครงร่างการวิจัยผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมในการทำวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัย เมื่อได้รับการพิจารณาอนุมัติแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการต่อโดยเสนอโครงร่างการวิจัยผ่านคณะกรรมการพิจารณาและควบคุมการวิจัยในคนของกรุงเทพมหานคร เมื่อได้รับการอนุมัติจะดำเนินการติดต่อขอเก็บข้อมูลกับโรงพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ รายละเอียดการยินยอมเข้าเป็นกลุ่มตัวอย่างและประโยชน์ของการวิจัยให้กลุ่มตัวอย่างรับทราบจากหนังสือที่แนบไปพร้อมกับแบบสอบถาม และดำเนินการเก็บข้อมูลเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่ยินยอมเข้าร่วมโครงการเท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นลำดับดังนี้

1. นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของคำตอบแต่ละฉบับ พร้อมกำกับรหัสของข้อมูลแต่ละข้อ เพื่อนำไปประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

2. นำแบบสอบถามที่ได้ไปวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ
3. กำหนดระดับนัยสำคัญสำหรับการทดสอบสมมติฐานที่ระดับ .05
4. สถิติที่ใช้ในการคำนวณมีดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และการศึกษาหรืออบรมเรื่องการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย วิเคราะห์ด้วยสถิติการแจกแจงความถี่และร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ระดับเจตคติ บรรทัดฐานกลุ่มอ้างอิง และความตั้งใจในการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย โดยคำนวณค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติ บรรทัดฐานกลุ่มอ้างอิง กับความตั้งใจในการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพงานผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร, 2542, หน้า 11)

เมื่อ r มีค่าอยู่ระหว่าง .70 ถึง 1.00

มีความสัมพันธ์ในระดับสูง

เมื่อ r มีค่าอยู่ระหว่าง .30 ถึง .69

มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

เมื่อ r มีค่าอยู่ระหว่าง .29 ถึง และต่ำกว่า

มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น + หมายความว่าข้อมูลของตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์ในลักษณะตามกัน แต่ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น - หมายความว่าข้อมูลของตัวแปรที่ศึกษามีลักษณะที่ตรงข้ามกัน

4.5 วิเคราะห์หาตัวแปรที่ร่วมกันทำนายความตั้งใจในการปฏิบัติเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพงานผู้ป่วยนอก โดยใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบทีละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ภายหลังจากผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลให้เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ดังนี้ คือ ข้อมูลเป็นอิสระต่อกัน (Independence) ข้อมูลมีการแจกแจงแบบปกติ (Normality) ความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนมีลักษณะคงที่ (Homoscedasticity) และตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรง (Linearity)